

Sygn. akt I CSK 464/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa W.M.
przeciwko T.M. i K.D.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 9 czerwca 2016 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 6 października 2014 r., którym oddalone zostało jego powództwo o zobowiązanie pozwanych do złożenia oświadczenia woli przenoszącego na jego rzecz własność opisanej nieruchomości w udziale $\frac{1}{4}$, z uwagi na rażącą niewdzięczność obdarowanego T.M..

Powód oparł skargę kasacyjną na podstawie przewidzianej w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazali przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Podał, że zachodzi potrzeba wyeliminowania

zaskarżonego wyroku z obrotu prawnego, jako wadliwego. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej została podyktowana naruszeniem przepisów prawa materialnego i procesowego, którego konsekwencją było wydanie wyroku niezgodnego z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., obliuguje skarżącego do wskazania przepisu, który wymagałby wykładni, ponieważ dotychczas do tego nie doszło albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.), jak też wyjaśnienia na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem tego przepisu oraz przedstawienia, że mają one poważny i rzeczywisty charakter, nie są zaś zwykłymi wątpliwościami, które wyłaniają się w każdym procesie stosowania prawa. Jeśli na tle stosowania tych przepisów powstały już rozbieżności w orzecznictwie na skarżącym spoczywa obowiązek ich przedstawienia.

Nie ma podstaw do uznania, że podniesione przez skarżącego kwestie budzą poważne wątpliwości. W skardze nie wskazano przepisu prawa, który wymagałby wykładni w przedstawionym aspekcie. W odniesieniu do podejmowanej w uzasadnieniu problematyki stwierdzić należy, że liczne orzecznictwo Sądu

Najwyższego i doktryna wypracowały przesłanki rozumienia pojęcia "rażącej niewdzięczności" zawartego w przepisie art. 898 § 1 k.c. Ocena dokonywana na tle tego przepisu wymaga analizy motywów określonych zachowań obdarowanych, w tym zwłaszcza tego, czy zachowania te nie są powodowane, czy wręcz prowokowane przez darczyńców. Nie każdy spór i nie każdy objaw zachowania sprzecznego z wolą darczyńcy uzasadnia twierdzenie o dopuszczeniu się przez obdarowanego rażącej niewdzięczności. Przewidziana art. 898 § 1 k.c. przesłanka niewdzięczności w stopniu rażącym ma kwalifikowany charakter, odnoszący się do zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Jako kryterium uzupełniające w ocenie zachowania obdarowanego wskazuje się dobre obyczaje w konkretnym środowisku oraz zwyczajowe relacje między obdarowanym a darczyńcą. O wyczerpaniu znamion rażącej niewdzięczności decydują okoliczności konkretnej sprawy w kontekście uwagi zachowania obdarowanego, jak darczyńcy.

Powyższe okoliczności świadczą także o tym, że brak jest drugiej z powołanych przez skarżącego przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ugruntowane zostało w orzecznictwie jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest podanie przez skarżącego, drogą odrębnego wywodu, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek skarżącego. Analiza jego uzasadnienia,

na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku, nie usprawiedliwia oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, które współkształtowały jego treść. Przedstawione przez skarżącego argumenty nie uwzględniają niedopuszczalności kwestionowania oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.) i ustaleń sądu drugiej instancji (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) na etapie postępowania kasacyjnego. Odnosi się to zarówno do czynienia podstawą skargi kasacyjnej przepisów wprost dotyczących oceny dowodów i ustalania faktów, jak i zarzutów naruszenia prawa materialnego, które w istocie do tego prowadzą.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

aj